

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

MADŽARŠČINA
KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO
MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 5. junij 2004

SPLOŠNA MATURA

1A

a)

Kedves hallgatóink!

Az Európai Unió tagországait bemutató sorozatunkban ma Dániáról tudhatnak meg egyet s mást, s bizony van mit tanulnunk e kis skandináv ország népétől.

Dánia a világ egyik legmagasabb életszínvonalú országa. A dánok célja a jóléti állam megvalósítása volt, amelynek lényege a magas szintű szociális háló és a polgárok jogi és viszonylagos gazdasági egyenlőségének a megteremtése. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy nincsenek igazán szegények és gazdagok, a társadalom 85 százalékát a középosztály alkotja. Azok a polgárok, akik többet keresnek az átlagnál, több adót is fizetnek, akár jövedelmük 60 százalékát is. Az átlagnál kevesebbet keresőket viszont az állam adókedvezményekkel is támogatja.

A körülbelül 5,5 millió dán állampolgár többsége 10–12 ezer koronát, azaz kb. 340–400 000 forintot keres havonta, ami rengetegnek tűnhet, az árak azonban a nálunk megszokottnál háromszor magasabbak. Ennek eredményeképpen senki sem szórja a pénzt, de mindent megvehet, amire szüksége van. Dániában rendkívül drágák az ingatlanok. Egy közepes környéken található 50–60 négyzetméteres lakás ára 70–80 millió forint körül mozog. Ez még a dánok számára is megfizethetetlen, ezért nagyon keveseknek van saját lakása, szinte minden lakás önkormányzati tulajdonban van.

A szigorú környezetvédelmi előírások miatt az autótulajdonosoknak rendkívül sok adót kell fizetniük. Ennek következtében csak az tart fenn autót, akinek tényleg szüksége van rá, az emberek többsége a minden szempontból tökéletes tömegközlekedést használja.

Dánia az Európai Unió tagja és legutóbbi soros elnöke. Az uniótól azonban három területen független: népszavazással döntöttek a független rendőrség és nemzetbiztonsági szolgálat, valamint a független hadsereg megőrzéséről. Ezenkívül Dániában nem került bevezetésre az euró, továbbra is a dán korona a hivatalos pénznem.

Dánia a vikingek korában Európa jelentős részét meghódította: dán vikingek alapították Yorkot, de a mai Anglia, Skócia, Wales helyneveinek 60 százaléka is dán eredetű.

Megoldás és pontozás

1. IGAZ	1
2. HAMIS	1
3. HAMIS	1
4. IGAZ	1
5. HAMIS	1
6. IGAZ	1
7. HAMIS	1

b)

A 21. század az egész életen át tartó tanulás százada lesz. A munkavállalók az első munkahely betöltésekor érzik, hogy ez csak átmeneti megoldás, néhány év múlva más lehetőséget kell keresniük. Ennek következtében felértékelődött az ilyen téren tanácsokat adó intézetek és szakemberek munkája. Nagy Krisztinát, a megyei munkaügyi központ ifjúsági irodájának tanácsadóját kérdezzük munkájáról.

Kérem, mutassa be röviden az iroda tevékenységét.

Az iroda elsősorban olyan fiataloknak szeretne segítséget nyújtani, akik befejezték egy iskolát, de nincs munkájuk, esetleg más szakmát szeretnének tanulni. Ingyenes szolgáltatásaink közé tartozik az egyéni és csoportos munkavállalási tanácsadás. Az egyéni foglalkozásokon igyekszünk feltérképezni a tanácskérő munkavállalási elképzeléseit, foglalkoztatási problémáját. A csoportos foglalkozásokon pedig segítünk megtervezni a további pályaválasztást.

Miben segít a tanácsadó?

N. K.: A tanácsadó mint szó nem kifejezetten azt jelenti, hogy valakinek megmondom azt, hogy mivel foglalkozzon, mi legyen az ő további sorsa, hanem inkább beszélgetünk arról, hogy mi az, ami őt érdekli, mihez volna képessége, mi az, ami reálisan elhelyezkedést biztosítana számára. Az a jellemző, hogy 3–5 alkalommal találkozom a kérdezővel. Egy-egy beszélgetés általában 30–45 percig tart.

Ön egyaránt dolgozik fiatalokkal, idősebbekkel. Milyen különbségeket észlelt a két csoport között? Kivel könnyebb dolgozni?

A fiatalokkal azért könnyebb egy kicsit dolgozni, mert nyitottabbak még az új dolgokra, könnyebben tanulnak. Hiszen talán még az iskoláikat nem is hagyták abba, és egy folyamatot tudunk elérni az ő esetükben. Időseknél vagy tapasztaltabbaknál azért könnyebb segítséget nyújtani, mert ők már tapasztaltak egy-két dolgot, van elképzelésük arról, hogy merre is volna jó lépni. A fiataloknál épp ez jelenti a nehézséget, ők esetleg egy jól hangzó szakmánál leragadnak, a neve alapján azt kiválasztják.

Ha röviden kéne összegeznie, mire legyenek a fiatalok a pályaválasztás során figyelmesek, mit mondana?

Az egyik fontos szempont az önismeret, ami tulajdonképpen arról szól, hogy milyen vagyok én, mi az, amihez nekem képességem, tehetségem van, legfőképp mi az, ami érdekel engem, mi az, ami fontos nekem a leendő munkámban.

Aztán másodsorban nagyon fontos, ami talán leginkább hiányzik az emberek, a fiatalok fejéből, ez a pályaismeret. Hogy mit is jelent az a dolog, amit én tanulok. Milyen tantárgyakat kell tanulnom, mit fogok utána vele csinálni, mik lesznek azok a tevékenységek, amelyeket nap mint nap 8 órában, vagy akár 10–12 órában végezni kell.

És mit tanácsolna az idősebbeknek, milyen szempontokat kövessenek, amikor második vagy többedik szakmát kezdenek tanulni?

Az ő esetükben bonyolultabb a helyzet. Az imént említettek általános érvényűek, tehát rájuk is vonatkoznak. Nekik azonban azt is el kell dönteniük, hogy korábbi szakmájukra épülő szakmát szeretnének-e választani, vagy teljesen más pályára kívánnak lépni, hogy rövid vagy hosszabb tanulási időszakra vállalkoznak, hogy kötött vagy kötetlen munkaidőben szeretnének dolgozni, egyedül végezhető munkát vagy közösségben végezhető szeretnének-e inkább. Ők már tudják, hogy a hagyományos pályákon kisebb, de kiszámíthatóbb a kereset, a divatos sikerszakmákban jobb, de kiszámíthatatlanabb.

Köszönöm a beszélgetést.

Megoldás és pontozás

1.	szaktanácsadó vagy tanácsadó	1
	egyéni	1
	csoportos	1
2.		
	• akik befejezték iskolát, de nincs munkájuk	1
	• akik más szakmát szeretnének tanulni	1
	• mi érdekli őket	1
	• mihez van képességük	1
	vagy mivel helyezkedhetnének el	
	• nyitottabbak vagy tanulékonyabbak	1
	• tapasztaltabbak	1
	• önismeret	1
	• pályaismeret	1

- teljesen új szakmát választanának-e, a tanulási idő hosszúsága, a munka kötött vagy kötetlen volta, közösségben végzik-e (a felsoroltak közül bármelyik kettő)

2

(13 pont)

1B**a)**

1.	I	1
2.	I	1
3.	H	1
4.	I	1
5.	I	1
6.	H	1
7.	H	1
8.	H	1
9.	H	1
10.	I	1

(10 pont)

b)

1.	száraz fejbőr, a fejbőr megfázása, túl gyakori hajmosás, nem megfelelő tisztálkodás (a felsoroltak közül kettő)	1
2.	egy gomba vagy a P. ovale (gomba)	1
3.	hormonális zavarok, stressz, legyengült immunrendszer (a felsoroltak közül kettő)	1
4.	a ketokonazolnak	1
5.	2–4 hétig, hetente kétszer (egyik-egyik 1 pont)	2
6.	továbbra is hetente vagy kéthetente kell vele haját mosni	1
7.	elszíneződhet	1
8.	nem szabad bevinni a szervezetbe	1
9.	100 ml-es, 1690 forintba (egyik-egyik 1 pont)	2
10.	a gyógyszerárakban	1

(12 pont)

c)

Olaszország különleges építészetéről is **nevezetes**. A híres Ferde Torony Pisában áll. Az 55 méter magas torony **aligha** vált volna ilyen híressé, ha nem ferdén állna. Építését a 12. században kezdték el, **eredetileg** a pisai Dóm harangtoronyának szánták.

Ha **mostanság** felkapaszkodunk a torony tetejére, különleges élményben van részünk. A torony **mintha** ellenállna a gravitáció törvényének. Oldalfalai erősen megdőltek, ezért **érthetetlen**, hogyan maradhatott talpon az építmény.

A közelmúltban sikerült összegyűjteni a torony megmentéséhez **szükséges** pénzt. Így megkezdhették a torony alapjának a megerősítését, hogy megállítsák a **további** dőlését.

(8 pont)

2A

1.	napos	1
	reggeli	1
	hétkor	1
	velünk	1
	kézen	1
	csodálkozva vagy csodálkozással	1
	csomaggal	1

- 2.
- a) D 1
b) C 1
c) B 1
- 3.
- a) C 1
b) B 1
c) A 1
d) D 1
4. megtanulhatunk *vagy* megtanulhatnánk *vagy* megtanulhatna
javítani 1
segíthetsz 1
odafigyelsz 1
megcsinálod 1
kapható 1
sajnálod 1
vásárolj 1
5. szeretnék 1
készítenének 1
6. Addig maradok..., amíg... 1
Minél idősebb..., annál ... 1
Vagy befejezed ..., vagy 1
Azóta félek ..., amióta 1
7. Lili senkivel sem találkozott. 1
Kevés levelet kaptam. *vagy* Néhány... 1
Valami különös történt. *vagy* Sok... 1
Helytelenül (hibásan) válaszolt a kérdésekre. 1
8. Nézzétek meg a legújabb filmet a moziban! 2
(1 pont az igealak, 1 pont az írásjel)
- Keress fel Budapesten a barátnődet! 2
(1 pont az igealak, 1 pont az írásjel)
9. Már tegnap elolvastam a könyvet, amelyet a könyvtárból kölcsönöztem. 2
Ötör találkozunk ott, ahol megbeszéltük. 2
- (A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.)
- 10.
- a) A 1
b) B 1
11. A rendezvényen sok ember gyűlt össze. 2
Lendván a művelődési ház (kultúrház) jövőre készül el. 2
A negyedikes diákok egy héttel korábban fejezték be a tanítást. 2
- (A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.)

2B

Műfaji és tartalmi megfelelés: 8 pont (lásd ÉK 10. oldal)
A szöveg tartalmazza a kért információkat, stílusa legyen tárgyilagos.

Nyelvezet: 9 pont (lásd ÉK 10. oldal).

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 10. oldal).

3

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Jellemzi Évát: 3 pont.

0 pont: Nem vagy rosszul jellemzi a főhőst.

1 pont: A főhős jellemzése hiányos, felszínes.

2 pont: A főhőst jól, de kevésbé árnyaltan jellemzi.

3 pont: A főhőst árnyaltan, teljességre törekedve jellemzi.

Pl.: Éva harmincéves asszony, akinek eddig nagyjából minden sikerült: férje híres szobrász, aki biztosítja számukra az anyagi jólétet, így neki semmiről sem kellett gondoskodnia, általában mindig a figyelem központjában van, de már megunta a szép feleség szerepét; kiábrándult, elégedetlen életével, változtatni kíván, de erre képtelen, vagy más megfelelő.

Tartalmi utalásokkal alátámasztja az önjellemzés igazát: 3 pont.

0 pont: A jelölt nem támasztja alá az önjellemzést tartalmi utalásokkal, ill. rosszak a tartalmi utalásai.

1 pont: A jelölt a megfelelő tartalmi utalások helyett a mű tartalmát ismerteti.

2 pont: A jelölt tartalmi utalásai megfelelőek, de hiányosak.

3 pont: A jelölt tartalmi utalásai megfelelőek, megfogalmazása teljességre törekvő.

Pl.: Éva fiatalon férjhez ment Bencéhez, akinek szüksége volt szép felesége csillogására baráti társaságban és rendezvényeken egyaránt; Éva nem félt semmitől: amikor egyszer túl messzire beúszott a Balaton vízébe, nem halálfélelmet érzett, hanem kíváncsiságot, ill. bosszúságot amiatt, hogy még élhetett volna; az állatoktól sem félt, hiszen pl. megfogta a kígyót, megette a hernyót; az emberektől sem félt: nem félt pl. Tibor cinikus megjegyzéseitől, Bence mindent megértő és elfogadó magatartásától, de félt az élettől: nem akar Pistával vidékre költözni, nem tud lemondani az autóról és a luxusvilláról, nem tudja az átlagember életét élni, vagy más megfelelő.

Értékeli Éva tetteit/magatartását: 3 pont.

0 pont: A jelölt nem vagy rosszul értékeli a főhős magatartását.

1 pont: A jelölt felszínesen, ill. csak részben helyesen értékeli a főhős magatartását.

2 pont: A jelölt helyesen értékeli a főhős magatartását, azonban kevésbé árnyaltan.

3 pont: A jelölt értékelése jó, elmélyült és árnyalt.

Pl.: Éva házassága önzésen alapul; nem akar vagy nem tud szembesülni kiüresedett kapcsolatukkal. Tetteit a megszokás, a kényelemhez való ragaszkodás vezérli. Éva önzésének alapja a pénz, Bence pénze, amelyet szinte teljes egészében ő költ el; Pistát megismerve egy új lehetőséget kap, vele kiteljesedhetne élete, de ő erőtlenné az élet mindennapjainak vállalásához, gyáva; a szerelem helyett a kényelmes életet választja, csak "csillogni tud", így részben vagy egészben elveszti morális tartását, vagy más megfelelő.

Kifejti véleményét: 2 pont.

0 pont: A véleménykifejtés nem meggyőző, ill. közhelyeket fogalmaz meg.

1 pont: A véleménykifejtés kevésbé meggyőző.

2 pont: A véleménykifejtés meggyőző, eredetiségre törekvő.

A jelöltnek a főhős magatartásáról kifejtett véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet vele.

Dolgozatának címet ad: 1 pont.

0 pont: A dolgozatcím nem jelöli meg a témát, ill. túl tág, általános.

1 pont: A dolgozatcím megjelöli a témát, eredetiségre törekvő vagy a cím találó.

Tartalom: 12 pont (lásd ÉK 12. oldal)

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 13. oldal)

Nyelvezet: 10 pont (lásd ÉK 13. oldal)